

ASSIGNATURA:	SITUACIONS URGENTS EN NEUROCIRURGIA
MATÈRIA:	SALUT MENTAL I MALALTIES NEUROLÒGIQUES
DEPARTAMENT:	CIRURGIA I ESPECIALITATS QUIRÚRGIQUES
UNITAT:	NEUROCIRURGIA. CAMPUS BELLVITGE
CRÈDITS TOTALS:	4.5
COORDINACIÓ:	DR. J. J. ACEBES MARTÍN
PROFESSORAT:	DRS.: J. CABIOL , A. GABARROS, J. J. ACEBES

Objectius generals

- Reconèixer aquelles entitats neuroquirúrgiques que poden arribar a constituir, per la seva història natural, una situació d'urgència vital o funcional per a un pacient determinat, ha estat clàssicament reconegut en la nosografia mèdica, concedint-li una importància capital.
- Es pretén fer èmfasi en aquelles situacions que per la seva forma i lloc de presentació tinguin especial interès en el contexte de l'Assistència Primària, exposant les exploracions complementàries més adients per a cada entitat, coneixent el seu rendiment i prioritització.
- L'assignatura "Situacions Urgents en Neurocirurgia" s'orienta, per tant, com un procés d'aprofundiment en Neurocirurgia per alumnes amb coneixements previs de Malalties del Sistema Nerviós.

Objectius específics

Objectius teòrics

L'alumne/a serà capaç al finalitzar el curs de:

- conèixer la història natural de cadascuna de les entitats nosològiques neuroquirúrgiques que amb caràcter d'urgència precisen d'una atenció concreta i individual.
- conèixer i identificar els signes d'alarma/deteriorament neurològic per a cada patologia que obliguen a una actuació mèdica o quirúrgica urgent o preferent.
- determinar les exploracions complementàries a realitzar en cada entitat patològica, per valorar el seu ús en un moment determinat de l'evolució clínica del pacient. Conèixer el rendiment i prioritat de les mateixes

Objectius pràctics

- Davant d'un cas clínic concret, orientar-lo sindròmicament, establint el seu diagnòstic diferencial. Indicar les exploracions complementàries pertinents i discutir les actituds terapèutiques més adients per el cas concret .
- Davant d'un cas real que es plantegi a l'alumne, a l'àrea d'Urgències de la CSUB i sota la supervisió d'un neurocirurgià, l'alumne haurà de ser capaç de:
 - orientar sindròmicament el quadre clínic
 - establir un diagnòstic diferencial raonat
 - indicar i sol·licitar les exploracions complementàries pertinents
 - participar i discutir el diagnòstic clínic definitiu

- participar i discutir les actituds terapèutiques més adients per el cas concret

Temari

1.- Síndromes d'hipertensió intracraneal.

La hipertensió intracraneal com urgència vital. Diagnòstic i tractament.

2.- Hidrocefàlia aguda

Elements de sospita, diagnòstic i bases fisiopatològiques per el tractament

3.- Traumatismes craneoencefàlics

Criteri de gravetat. Despistatge de complicacions immediates i tardanes. Visió des de la Medicina Assistencial Primària

4.- Traumatismes espinomedulars

Identificació dels pacients de risc. Maneig inicial. Protocols suggerits de tractament. Tractament mèdic e indicacions de la cirurgia. "Timing" quirúrgic. Pronòstic.

5.- Traumatismes de nervis perifèrics i plexes. Neuropaties perifèriques compressives agudes.

Fisiopatologia i classificació de les lesions traumàtiques de nervi perifèric. Tècniques de reparacoó. "Timing" quirúrgic. Pronòstic.

6.- Hemorràgies intra-craneals espontànies

Factors de risc. Elements clínics de sospita. Maneig pre y perhospitalari.

7.- Neurooncologia (I)

Els tumors cerebrals des del punt de vista de l'atenció urgent. Diagnòstic diferencial i indicacions de tractament urgent. Tipus de tractament.

6.- Neurooncologia (II)

Síndromes de compressió medul-lar d'origen tumoral. Diagnòstic diferencial i indicacions de tractament urgent. Tipus de tractament.

7.- Patologia degenerativa vertebral i discal

Lumbàlgies i lumbociatàlgies. Síndromes de compressió radicular. Diagnòstic i tractament en situacions d'emergència

8.- Infeccions neuroquirúrgiques

Abscés cerebral. Espondilitis i espondilodiscitis. Abscessos espinals. Claus pel diagnòstic precoç. Bases del tractament

Avaluació

Criteris d'avaluació

- Hom valorarà la capacitat de l'alumne per conèixer els criteris d'urgència en la patologia neuroquirúrgica i el seu ús més adient des del punt de vista diagnòstic i terapèutic.
- Hom valorarà tanmateix l'assistència a les classes teòriques i pràctiques així com la participació activa en elles.

Procediments

Els mètodes d'avaluació consistiran en una de les tres modalitats següents:

1. **Cas clínic.** Davant d'un cas clínic real, tret d'un arxíu d'històries clíniques, i amb la totalitat de les exploracions complementàries disponibles per llur anàlisi, hom valorarà la realització d'una orientació sindròmica, diagnòstic diferencial raonat i actitud terapèutica adequada.
2. **Presentació de cas clínic** (prèviament conegut i preparat) per l'alumne en la Sessió de Residents del Servei de Neurocirurgia de la CSUB.
3. **Elaboració d'un treball escrit**, de revisió bibliogràfica.

Recursos d'aprenentatge i metodologia docent

Classes teòriques, impartides a la totalitat d'alumnes matriculats. Hom facilitarà un guió de cadascun dels punts del temari, que inclourà elements de clínica, diagnòstic diferencial, exploracions complementàries i llur rendiment, així com bibliografia seleccionada. Un 50% del temps teòric es dedicarà a la revisió de casos clínics .

Classes pràctiques, impartides per grups reduïts per aconseguir una integració de l'alumne en les Urgències hospitalàries de la CSUB. Les classes pràctiques es realitzaran mitjançant l'adscripció de l'alumne, en grups reduïts (màxim 3) a la guardia diària de Neurocirurgia de la CSUB, incloent la rotació per l'àrea d'Urgències, Cures Intensives-Reanimació d'Urgències i Reanimació Postquirúrgica. Hom farà especial èmfasi en l'ensenyament del tractament del traumatisme craneoencefàlic greu i lleu (criteris d'ingrés i d'alta hospitalaris), de la hipertensió intracranial severa i moderada, així com de l'hemorràgia cerebral i les prioritats de tractament, i de l'actitud davant la crisi epilèptica en el pacient neuroquirúrgic.

Aprenentatge autònom, mitjançant un treball de revisió bibliogràfica sobre un dels punts de l'assignatura..

Referències bibliogràfiques

BARROW D.L. ed. *Complications and sequelae of Head Injury*. Neurosurgical Topics. AANS Publications Committee. Park Ridge, Illinois, 1992

BATJER H.H. *Spontaneous Intracerebral Hemorrhage*. Neurosurgery Clinics of NorthAmerica.Vol.3, Num. 3.W.B. Saunders Co., Philadelphia 1992

COOPER, P. R. *Head Injury*. Third Edition. Williams & Wilkins, Baltimore 1995

PLUM F., POSNER J.B. *Estupor y coma*. Segunda edicion. Editorial El Manual Moderno , Mexico, 1982

HAINES S. J. *Infections in Neurological Surgery*. Neurosurgery Clinics of NorthAmerica.Vol.1, Num. 3.W.B. Saunders Co., Philadelphia 1992

JENNET B., Teasdale G. *Diagnostico y tratamiento de los traumatismos craneoencefalicos*Salvat Editories, Barcelona, 1986

MORANTZ RA., WALSH JW. *Brain tumors. A comprehensive text*. Marcel Decker Inc. New York, 1993

RATCHESON R.A., Irth F. P. *Ruptured Cerebral Aneurysms: Perioperative Management*. Concepts in Neurosurgery. Vol.6. Williams & Wilkins Baltimore, 1994

WILKINS R.H., RENGACHARY S.S. *Neurosurgery*. vols 1, 2, 3. McGraw Hill,Inc. New York , 1983

Requisits d'aprenentatge

Es requereixen coneixements d'Anatomia del Sistema Nerviós Central, Semiologia i Fisiologia del Sistema Nerviós.